NORAKSTS
Lieta Nr. A42609007
A1382-09/14

SPRIEDUMS
Latvijas Tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 28.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese L. Hāzenfuse,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim Andrim Šteinbergam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *J.S., /personas kods/*, pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta 2007.gada 9.augusta lēmuma Nr.19/30279 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) ģenerāldirektora Dz.Jakāna 2007.gada 9.augusta lēmumu Nr.19/30279 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts VID Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļas vadītāja J.Tiļuga 2007.gada 12.jūnija lēmums Nr.F41/B1 003615.

[1.1] Lēmumā konstatēts, ka maksātnespējīgās SIA „L.Līnija" administrators *J.S.* likumā noteiktajā termiņā nav iesniedzis 2006.gada pārskatu, līdz ar to secināts, ka *J.S.* nav ievērojis Gada pārskatu likuma 66.panta pirmās daļas nosacījumus.

[1.2] Lēmumā nodibināts, ka 2007.gada 30.martā un 16.maijā maksātnespējīgās SIA „L. Līnija" administratoram *J.S.* tika nosūtīti atgādinājumi par 2006.gada pārskata iesniegšanu. 2007.gada 24.maija vēstulē *J.S.* paziņoja, ka viņam nav pieejami visi SIA „L.Līnija" grāmatvedības reģistri, līdz ar to nav iespējam iesniegt Gada pārskatu.

[1.3] Lēmumā ir atsauce uz Gada pārskatu likuma 66.panta pirmo daļu, līdz ar to secināts, ka, tā kā *J.S.* likumā noteiktajā termiņā nav iesniedzis VID 2006.gada pārskatu, izdarījis administratīvo pārkāpumu, kas kvalificējams pēc Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) $166.^{6}$ panta pirmās daļas. Tāpat Lēmumā secināts, ka *J.S.* pamatoti sodīts ar nauda sodu Ls 100 apmērā.

[1.4] Lēmumā norādīts, ka, pārkāpjot grāmatvedības kārtošanas nosacījumus, pastāv potenciāla iespēja valsts budžetam nodarīt ievērojamus zaudējumus.

[2] 2007.gada 9.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *J.S.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikums par Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – atbildētājs) 2007.gada 9.augusta lēmuma Nr.19/30279 atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs uzskata, ka nav vainojams viņam inkriminētajā pārkāpumā, jo viņam nav pieejami visi sākotnējie grāmatvedības reģistri, lai sastādītu gada pārskatu atbilstoši likuma prasībām.

[2.2] Administrators var atbildēt tikai par savu darbību, nevis uzņēmuma izpildinstitūcijas darbību, kas darbojās pirms administratora.

[2.3] Tā kā nav pieejami pilnībā visi sākotnējie grāmatvedības reģistri, nav iespējams sastādīt likumam atbilstošu gada pārskatu.

[3] 2007.gada 17.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kurā norādīts, ka atbildētājs pieteikumam nepiekrīt, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

[3.1] Atbildētājs norāda, ka saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju" 21.panta otro daļu administratoram pēc parādnieka pasludināšanas par maksātnespējīgu ir visas likumos, parādnieka statūtos vai līgumos paredzētās pārvaldes institūciju tiesības un pilnvaras.

[3.2] Atbildētājs arī atsaucas uz minētā likuma 22.pantu, no kā izriet, ka administrators varēja sev nepieciešamos dokumentus pieprasīt citām institūcijām, lai sagatavotu gada pārskatu. Administrators nepieciešamās ziņas gada pārskata sastādīšanai varēja iegūt arī no tiesas, kas izskatīja konkrēto maksātnespējas lietu.

[3.3] Atbildētāja ieskatā ir iespējams sastādīt likumam atbilstošu gada pārskatu, pieprasot no attiecīgās finanšu institūcijas dokumentu kopijas.

[4] Pieteicējs uz tiesas sēdi nav ieradies. Pārbaudot lietas materiālus, tiesa konstatē, ka pieteicējam par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots pienācīgā kārtā. Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 214.panta pirmo daļu, tiesa atzīst par iespējamu pieteikumu izskatīt bez pieteicēja klātbūtnes.

[5] Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Izvērtējot lietas materiālus un noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, tiesa secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] No lietas materiāliem tiesa konstatē turpmāk minētos apstākļus.

[7.1] 2007.gada 30.martā un 16.maijā maksātnespējīgās SIA „L. Līnija" administratoram *J.S.* tika nosūtīti atgādinājumi par 2006.gada pārskata iesniegšanu *(lietas 7.lapa).*

[7.2] 2007.gada 24.maija vēstulē VID Kurzemes reģionālajai iestādei *J.S.* paziņoja, ka viņam nav pieejami visi SIA „L.Līnija" grāmatvedības reģistri, līdz ar to nav iespējam iesniegt Gada pārskatu *(lietas 28.lapa).*

[7.3] 2007.gada 12.jūnijā VID Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļas galvenā nodokļu inspektore *S.Z.* sastādīja administratīvo pārkāpumu protokolu Nr. BI 003615 par to, ka *J.S.* kā maksātnespējīgās SIA „L.Līnija" administrators nav ievērojis Gada pārskata likuma 66.panta pirmās daļas nosacījumus, līdz ar to izdarījis administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta LAPK 166.^{6} panta pirmajā daļā *(lietas 24. – 25.lapa).*

[7.4] Ar VID Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļas vadītāja J.Tiļuga 2007.gada 12.jūnija lēmumu Nr.F41/B1 003615 *J.S.* par LAPK 166.^{6} panta pirmajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu piemērots naudas sods Ls 100 apmērā *(lietas 22. – 23.lapa).*

[7.5] Ar VID ģenerāldirektora Dz.Jakāna 2007.gada 9.augusta lēmumu Nr.19/30279 atstāts negrozīts VID Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļas vadītāja J.Tiļuga 2007.gada 12.jūnija lēmums Nr.F41/B1 003615 *(lietas 15. – 17.lapa).*

Lēmums pamatots ar Gada pārskata likuma 66.panta pirmo daļu, LAPK 9.pantu, 32.pantu, 22.pantu, 166.^{6} panta pirmo daļu.

[8] Saskaņā ar APL 103.pantu administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole pār iestādes izdota administratīvā akta vai iestādes faktiskās rīcības tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros, kā arī privātpersonas publiski tiesisko pienākumu vai tiesību noskaidrošana un no publisko tiesību līguma izrietošo strīdu izskatīšana.

Saskaņā ar APL 250.panta pirmo daļu, tiesa taisa spriedumu, pārbaudījusi, vai administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus,

administratīvais akts atbilst materiālo tiesību normām, administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu vai tam piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības.

[9] Gada pārskatu likuma 66.panta pirmajā daļā noteikts, ka sabiedrība ne vēlāk kā mēnesi pēc gada pārskata apstiprināšanas un ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc pārskata gada beigām, bet sabiedrība, kuras darbības apjoms pārsniedz divus no šā likuma 24.panta otrajā daļā minētajiem kritērijiem, un sabiedrība, kas ir koncerna mātes sabiedrība, kura sagatavo konsolidēto gada pārskatu, ne vēlāk kā septiņus mēnešus pēc pārskata gada beigām iesniedz (nosūta pa pastu vai ar kurjeru) Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei pēc sabiedrības reģistrācijas vietas un Uzņēmumu reģistram gada pārskata, kā arī zvērināta revidenta ziņojuma (ja tāds ir) norakstu kopā ar paskaidrojumu par to, kad gada pārskats apstiprināts. Minētos dokumentus var iesniegt elektroniski, pievienojot rakstveida apliecinājumu par to atbilstību dokumentu oriģināliem. Sabiedrība ir atbildīga par to, lai pa pastu vai ar kurjeru nosūtītie vai elektroniski iesniegtie dokumenti tiktu saņemti.

Atbildība par Gada pārskatu likuma 66.panta pirmās daļas nosacījumu nepildīšanu ir paredzēta LAPK 166.^{6} panta pirmajā daļā (redakcijā uz 2007.gada 1.jūniju), kurā noteikts, ka par normatīvajos aktos noteikto grāmatvedības kārtošanas nosacījumu neievērošanu, gada pārskatu, statistikas pārskatu vai statistiskās informācijas neiesniegšanu attiecīgajos normatīvajos aktos noteiktajos termiņos vai nepilnīgu iesniegšanu attiecīgajām valsts institūcijām -uzliek naudas sodu no simt līdz simt piecdesmit latiem.

Kā redzams no lietas materiāliem, *J.S.* par LAPK 166.^{6} panta pirmajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu piemērots naudas sods Ls 100 apmērā. Tajā pat laikā lietā nav strīda par to, ka *J.S.* kā SIA „L.Līnija" administrators atbildētājam netika iesniedzis Gada pārskatu par 2006.gadu. Lietā ir strīds par to, vai pieteicējs ir vainojams pie šādas situācijas rašanās, kā arī, vai pamatoti administratīvi sodīts par Gada pārskata neiesniegšanu.

[10] LAPK 9.pantā ir noteikts, ka par administratīvo pārkāpumu ir atzīstama prettiesiska, vainojama darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību (..).

Savukārt pieteicējs uzskata, ka viņa rīcība, neiesniedzot Gada pārskatu, nav traktējama kā administratīvs pārkāpums, jo viņš Gada pārskata neiesniegšanā nav vainojams, proti, viņa rīcībā nav bijuši visi nepieciešamie dokumenti. Līdz ar to tiesai ir jānoskaidro, vai pieteicējs ir pamatoti saukts pie administratīvās atbildības.

[11] To personu loks, kuras drīkst būt par uzņēmumu administratoriem, tām izvirzāmās prasības, sertifikātu iegūšanas nosacījumi un citi jautājumi attiecībā uz administratoru darbību ir noteikti Maksātnespējas likumā. No Maksātnespējas likuma izriet, ka par administratoru ikviens var kļūt pēc paša vēlēšanās, ja atbilst likumā noteiktajiem kritērijiem, ir izgājis apmācību un ieguvis sertifikātu. Minētā likuma 26.pantā ir noteikti administratora vispārējie pienākumi, 27.pantā – tiesības, 28.pantā – administratora atbildība. Līdz ar to secināms, ka persona par administratoru kļūst, realizējot savu gribu, veicot mērķtiecīgas darbības atbilstošas kvalifikācijas iegūšanai, kārtojot eksāmenu. Tāpēc nav strīda par to, ka persona apzinās tai ar likumu noteiktos pienākumus, esot administratora amatā, un tiesības, kuras var izmantot, lai pilnvērtīgi izpildītu tai uzticētos pienākumus.

Līdz ar to arī konkrētajā lietā nav strīda par to, ka pieteicējam kā maksātnespējīgās SIA „L.Līnija" administratoram kā viens no pienākumiem ir Gada pārskata sagatavošana un iesniegšana VID teritoriālajai iestādei. Šāds pienākums izriet arī no Gada pārskatu likuma 66.panta pirmās daļas, kas citēta augstāk [9].

Lai arī pieteicējs ir norādījis, ka Gada pārskatu nav varējis iesniegt tāpēc, ka viņam nav bijuši pieejami visi sākotnējie grāmatvedības reģistri, šis arguments neatbrīvo pieteicēju no pienākuma iegūt nepieciešamo informāciju. Tiesa konstatē, ka pieteicējam kā administratoram ir dotas pietiekoši plašas pilnvaras un tiesības, lai iegūtu nepieciešamo informāciju, un tas, ka

pieteicējs nav šīs tiesības izmantojis, ir atzīstams par bezdarbību no pieteicēja puses. Savus apsvērumus tiesa balsta uz šādiem argumentiem.

[11.1] Maksātnespējas likuma 27.panta 2.punktā cita starpā ir noteikts, ka administratoram tiesiskās aizsardzības procesā un maksātnespējas procesā ir tiesības pieprasīt no valsts un pašvaldību iestādēm bez maksas to rīcībā esošo tiesiskās aizsardzības procesā vai maksātnespējas procesā nepieciešamo informāciju par maksātnespējas subjektu. Tātad minētā tiesību norma administratoram piešķir tiesības pieprasīt jebkuru nepieciešamo dokumentu, kas attiecas uz maksātnespējas subjektu, pie tam šis pakalpojums ir bez maksas. Tā kā lietas materiālos nav dokumentu, kas apliecinātu pieteicēja darbības nepieciešamo dokumentu pieprasīšanā, tiesa konstatē, ka pieteicējs nav izmantojis likumā noteiktās tiesības un nav mēģinājis no valsts vai pašvaldību iestādēm iegūt informāciju, kas būtu nepieciešama Gada pārskata sastādīšanai.

[11.2] Līdzīgs normatīvais regulējums ir iekļauts likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju". Saskaņā ar minētā likuma 21.pantu administratoram pēc parādnieka pasludināšanas par maksātnespējīgu ir visas likumos, parādnieka statūtos vai līgumos paredzētās pārvaldes institūciju tiesības un pilnvaras.

Minētā panta otrās daļas 17.punkts noteic, ka administrators ir tiesīgs pieprasīt un saņemt no valsts un citām institūcijām to rīcībā esošo informāciju par maksātnespējas procesu. Tātad, ja Maksātnespējas likuma 27.panta 2.punktā ir noteiktas administratora tiesības pieprasīt *no valsts* un *pašvaldību* iestādēm bez maksas to rīcībā esošo informāciju, tad minētā tiesību norma paredz administratora tiesības *gan pieprasīt, gan saņemt* kā no *valsts iestādēm,* tā arī no *citām institūcijām* to rīcībā esošo informāciju par maksātnespējas procesu. Līdz ar to tiesa par pamatotu atzīst atbildētāja paskaidrojumā norādīto argumentu, ka administrators nepieciešamās ziņas Gada pārskata sastādīšanai varēja iegūt gan no tiesas, kas izskatīja konkrēto maksātnespējas lietu, gan no citām finanšu institūcijām.

Pamatojoties uz minēto, tiesa secina, ka pieteicējs nav izpildījis Gada pārskatu likuma 66.panta pirmās daļas nosacījumus, tādējādi viņa darbības ir kvalificējamas kā prettiesiska, vainojama bezdarbība, par kuru administratīvā atbildība ir paredzēta LAPK 166.^{6} panta pirmajā daļā.

[12] Saskaņā ar LAPK 32.panta pirmo daļu sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

Piemērotās tiesību normas sankcija paredz uzlikt naudas sodu no simt līdz simt piecdesmit latiem.

Tādējādi, piemērojot sodu, atbildētājam bija tiesības noteikt konkrētu soda apmēru, ievērojot tiesību normā noteiktos ietvarus, kā arī ņemot vērā lietderības apsvērumus.

[13] No Lēmuma redzams, ka pieteicējam ir piemērots minimālais attiecīgā panta sankcijā paredzētais sods, proti, naudas sods simt latu apmērā.

Samērīguma princips nosaka, ka labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam. Būtiski privātpersonas tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumi ir attaisnojami tikai ar nozīmīgu sabiedrības labumu (APL 13.pants). Izvērtējot soda samērīgumu, jāņem vērā, ka jebkādi personas tiesību ierobežojumi pieļaujami tikai nolūkā sasniegt likumdevēja noteikto mērķi.

Tiesa konstatē, ka iestādei bija obligāti jāizdod administratīvais akts, izvēles tiesības bija vienīgi attiecībā uz tā saturu (naudas soda uzlikšana no 100 līdz 150 latiem). Tātad, ja pārkāpums ir izdarīts, tad 100 latu naudas sods ir obligāts, savukārt, lai uzliktu naudas sodu lielāku par 100 latiem (bet ne lielāku par 150 latiem), ir vajadzīgs īpašs pamatojums, lietderības apsvērumi, jāievēro samērīguma princips šaurākā nozīme. Respektīvi, attiecībā uz 100 latu uzlikšanu nav izvēles tiesību – tas ir minimums par konkrēto pārkāpumu.

Tādējādi, izvērtējot, vai piemērotais sods uzskatāms par samērīgu un atbilstošu izdarītajam pārkāpumam, tiesa secina, ka sods uzskatāms par samērīgu, pieteicējam piemērots minimālais attiecīgā panta sankcijā paredzētais naudas sods.

[14] Ņemot vērā augstāk minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums par apstrīdēto administratīvo aktu pieņemts, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus un atbilst materiālo tiesību normām, tāpēc atstājams spēkā, bet pieteicēja pieteikums noraidāms.

Rezolutīvā daļa.

Pamatojoties uz APL 246. – 251.pantu, 289. – 291.pantu, LAPK 286.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *J.S.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2007.gada 9.augusta lēmuma Nr.19/30279 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2009.gada 28.maijā.

Tiesnese /paraksts/ L.Hāzenfuse

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

Tiesnese L.Hāzenfuse

Rīgā, 2009.gada 28.maijā